

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Secunda Secundæ Et Tertia Pars Divi Thomæ Complectitvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores, & praxim spectantes, maximè circa
Sacramenta, accuratè declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1664

Sectio I. An Sacramenta novæ Legis persiciantur rebus & verbis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13826

futura diffformes, & consequenter falsa. Vnde si laicus diceret: Ego te absolvo, falsum diceret.

Duplex ergo videtur esse ratio signi in verbis Sacramentalibus, IV.
prima speculativa, quam accipiunt ex impositione hominum, per quam habent ut objecta illa qua significant, hominibus in mentem revocent: altera practica, quam conjuncta cum rebus accipiunt, ex impositione Dei, & efficiunt gratiam, qualem significationem habere possent, licet ex impositione hominum objecta illa non significarent, ut ostensum est

Notandum tertio: Circa hanc institutionem divinam, non esse V.
majorem difficultatem quo modo per eam constituantur Sacramenta in ratione signi, quam in institutione humana quoad primam verborum impositionem: unde dico esse denominationem extrinsecam, iis à voluntate divinam proveniente, sicut valor monetae provenit à voluntate Principis. Nec puto velle aliud P. Vasquez Disp. 128. cap. 8. num. 42. & 43. dum dicit rationem signi in Sacramento esse ens rationis; capit enim late ens rationis pro omni denominatione procedente ab actu rationis, non quod debeat ibi intercedere figmentum aliquod, quo sensu à nonnullis impugnatur.

SECTIO PRIMA.

An Sacramenta novae Legis perficiantur rebus & verbis.

I.
Supponendum Sacramentum esse quoddam compositum

ACRAMENTUM, uti diximus, & apud omnes est in confesso, est quoddam compositum, in quo proinde suo modo materia & forma reperitur, sicut verò in naturalibus anima, quamvis sit forma respectu materiae, est tamen subjectum respectu unionis, idem contingit in praesenti. In variis autem Sacramentis datur & materia proxima & remota, materia namque proxima in Baptismo est ablutio, materia remota est aqua. Aliquando verò materia remota Sacramenti destruitur, ut in Eucharistia contingit, ubi panis & vinum, quae sunt materia illius remota, per consecrationem destruantur, & sub eorum accidentibus ponitur corpus & sanguis Christi. Nunc ergo quo pacto res & verba sint materia & forma Sacramentorum disquiramus.

II.
Pleraque Legis veteris Sacramenta non erant in verbis instituta.

Veteris legis Sacramenta non fuisse in verbis instituta, saltem pleraque, videtur certum, ut de circumcissione, agno paschali, & aliis docent omnes communiter. Rationem hujus assignat Sanctus Thomas art. 6. quia cum status veteris legis esset obscurus, viverentque in umbra (utpote quibus necdum sol justitiae illuxerat, & omnia ipsis in figuris continebant, ut docet Apostolus) non debebant illorum Sacramenta constare verbis, quae ex omnibus signis humanis sunt clarissima ad res qualvis declarandas, ut docet

R. P. Comptoni Theol. Scholast. Tom. II.

Sanctus Augustinus lib. 2. de Doctrina Christiana cap. 3. Hic ergo modus instituendi Sacramenta servatus est legi gratiae, in qua sicut erat major lux, ita clarior modus significandi eam decebat.

Controversia verò procedit de solo materiali Sacramentorum, si comparentur respectu institutionis divinae, & quaerimus, utrum illud quod in Sacramentis voluit Deus esse signum practicum, seu effectivum gratiae, sint res & verba, an res solae, aut sola verba, & si rebus & verbis contentent, utrum verba sint forma aliquo modo respectu rerum; quod enim verba sint materia respectu impositionis divinae, nil obstat quo minus possint esse forma respectu alterius, sic dialectici dicunt predicatum esse formam respectu subjecti, quod tamen respectu copulae est subjectum; idem est in composito physico inter unionem & formam, haec enim respectu materiae est forma, respectu unionis subjectum.

Prima conclusio: Sacramenta omnia regulariter perficiuntur rebus & verbis: ita contra Durandum communis Theologorum sententia cum Divo Thoma hic, art. 6. & constat discurrendo per omnia Sacramenta, ac de Baptismo in particulari ait Apostolus ad Ephesios 5. v. 26. Mundans eam (Ecclesiam) lavacro aquae in verbo vitae, unde universim de Sacramentis ait S. Augustinus tractatu 80. in Joannem: Accedit verbum ad elementum, & fit Sacramentum. Tandem definitum hoc est in Concilio Florentino in decreto Eugenii IV. ad Armenos, ubi postquam septem Sacramenta enuntiasset, subiungit: Hac omnia Sacramenta tribus perficiuntur, videlicet rebus tanquam materia, verbis tanquam forma, & personam ministri.

H h

Dixi

V. *Matrimo-
nium ubi
dominus nu-
tidus aut
aliis signis
fieri potest.*

Dixi regulariter ob Sacramentum Matrimonii, quod notibus aut aliis signis fieri potest: Unde Pontifex specialiter excipit Matrimonium, postea enim de hoc Sacramento in particulari loquens ait: Causa efficiens Matrimonii, regulariter est mutuus consensus per verba de presentia expressus.

VI. *Obiic Pœnitentia Sacramentum solis verbis videtur constare.*

Dices Pœnitentiam constare solis verbis, confessione scilicet & absolutione, ergo non omnia Sacramenta constant rebus. Respondent aliqui, satisfactionem esse partem Pœnitentiæ, ergo ingrediuntur etiam res. Contra primò: Satisfactio non est pars essentialis Pœnitentiæ, sed tantum integralis, nec ad eam simpliciter requisita. Contra secundò: Satisfactio etiam interdum solis verbis perficitur, ut si cui ob Pœnitentiam sacramentalem injungantur preces aliqua voce recitandæ, ergo hic totum Sacramentum perficitur verbis.

VII. *Respond. Præter confessionem requiritur etiam dolorem internum.*

Respondeo ergo ad Sacramentum Pœnitentiæ requiri non externam solum confessionem, sed etiam dolorem internum, ut est clarum, & definit Pontifex in decreto illo §. *Quartum Sacramentum*, ubi ait quasi materiam Pœnitentiæ esse actus pœnitentis, nempe cordis contritionem, & oris confessionem. Secundò dico, Pontificem ibi loqui etiam de materiâ remotâ Sacramentorum, unde pro materiâ Eucharistiæ assignat panem & vinum, quæ tamen constat non esse materiam illius proximam, sed solum remotam, ergo etiam peccata assignari possunt pro materiâ remotâ Pœnitentiæ, illa autem constat esse res: & quamvis multa etiam sint peccata oris, non tamen sequitur, licet quis illa sola confiteatur, Sacramentum tunc constare solis verbis, cum nullum sit peccatum oris, quod non oriatur ex peccato cordis, *De corde enim exeunt cogitationes male, falsa testimonia, & blasphemia*, ut ait Christus Math. 15. vers. 19.

VIII. *Dices, Matrimonium aliquando constare videtur solis verbis, aut solis rebus.*

Quo pacto verò Matrimonium, quod est contractus quidam, non consistat aliquando ex solis verbis, ut quando Matrimonium perficitur verbis tantum, aliquando ex solis rebus, ut quando perficitur per realem traditionem corporum, controversia propria est in illâ materiâ tractandâ, qua de re videri poterit Pater Thomas Sanchez lib. 2. de Matrimonio, disp. 5. & Vasquez tomo 4. in tertiam partem, in tractatu de Sacramento Matrimonii, disp. 13. qui varias afferunt hac in re Auctorum sententias: Quidam enim asserunt Sacramentum Matrimonii constare verbis tanquam formâ, & consensu conjugum tanquam materiâ: Alii, quos sequitur Vasquez pro materiâ assignant corpora contrahentium. Tertio, alii pro materiâ & formâ assignant sola verba contrahentium, & prioris verba dicunt esse materiam, posterioris formam.

IX. *Dicit multi verba contrahentium in Sacramento Matrimonii esse materiam sub ratione traditionis, & formam sub ratione acceptationis.*

Alii quartò, quos sequuntur Bellarminus, Sanchez, & Suarez hic, disp. 2. sect. 1. dicunt verba contrahentium esse materiam & formam hujus Sacramenti, materiam sub ratione traditionis, formam sub ratione acceptationis, traditio enim sine acceptatione est quid adhuc imperfectum, & per acceptationem perfici, & compleri videtur, tanquam per formam: Unde ait hæc sententia verba (idem est de notibus & reali traditione) æquivalere duabus rationibus, quæ reperiuntur diversæ in aliis Sacramentis, ut in ordine verbi gratia ubi traditio materiæ est realiter distincta à verbis, unde non incongrue possunt verba in Matrimonio dici virtualiter & materiâ

& forma: materia, quatenus sunt traditio; forma quatenus inducunt obligationem, ut constat.

Proinde in hoc Sacramento semper interveniunt res & verba, vel formaliter, vel æquivalenter: Et hoc sufficere videtur ad mentem Eugenii, qui peculiariter excipit Matrimonium, ut vidimus. Quod etiam universim non debeat ita strictè & ad literam intelligi Pontifex, quando ait in Sacramentis res esse materiam, & verba formam constat, nam ipsemet Pontifex, postquam hoc dixit, ait §. *Quartum Sacramentum* materiam Pœnitentiæ esse actus pœnitentis, cordis contritionem, oris confessionem, &c. ubi pro materiâ assignat verba. Solum ergo vult Pontifex, ut plurimum res esse materiam, & verba formam, non quòd contrarium; in aliquibus saltem Sacramentis aliquando non possit contingere.

Neque hic requiritur propria materia, & propria forma, sed solum cum proportione quâdam, & analogicè, ac proinde nec distinctio semper realis; Imò nec aliæ conditiones ad veram compositionem requisitæ, ut optimè declarat Suarez disp. 2. sect. 2. cum enim Sacramentum non sit compositum physicum, sed morale, non est hic requirenda strictè dicta materia vel forma, imò nec coexistentia physica quoad tempus, sed solum coexistentia moralis, unde in Baptismo dicunt Auctores sufficere, si forma *Ego te baptizo*, & ablutio, quæ est materia, moraliter conjungantur, licet physicè altera aliquantulum præcedat, aut sequatur, quod idem de Confirmatione & Extremâ Unctione, ac suo modo de Ordine docet Suarez, quia in his materia est actio ipsius ministri, indicata per pronomen demonstrativum aut verbum presentis temporis.

In Matrimonio, cum sit contractus, ea requiritur propinquitas inter traditionem & acceptationem, quanta in humanis contractibus. In Pœnitentiâ autem, quæ fit per modum iudicii, majus potest intervallum interjici, sicut inter accusationem & absolutionem in iudiciis humanis: unde potest hodie confitens cras absolvi. Ideo verò fortassis Pontifex res assimilat materiæ, verba formæ, quia sicut in generationibus rerum materia ex se est indeterminata & indifferens ad varia composita constituenda, & determinatur ad hoc compositum specie à formâ, ita res, aqua verbi gratia, oleum, &c. imò ablutio & unctio, quæ dicuntur materia proxima aliquorum Sacramentorum, sunt indifferentia ad alios usus, & determinantur ad Sacramenta conficienda per verba, quæ longè clariùs effectus sacramentales significant, ut supra diximus. Perres verò non intelliguntur substantiæ semper corporeæ, ut crasso modo res hæc capientes, volunt heretici, sed res etiam spirituales, ut actus voluntatis, contritio scilicet, & consensus contrahentium in Sacramento Matrimonii, ut affirmant aliqui, juxta dicta superius.

Secunda conclusio: Sacramenta, quæ in usu consistunt, qualia sunt præter Eucharistiam omnia, constant rebus & verbis tanquam ex partibus intrinsicè constituentibus. Hæc conclusio est contra Scotum, qui etsi fateatur ad Sacramenta requiri res & verba, & consequenter utriusque perfici, ut supra vidimus, negat tamen universim Sacramenta constare rebus & verbis tanquam ex partibus, nam Pœnitentiam dicit consistere in solâ formâ, absolutione scilicet Sacerdotis, quamvis materia concurrere debeat tanquam

X. *In Sacramentis semper reperiuntur verba & res, vel formaliter, vel æquivalenter.*

XI. *In Sacramentis non requiritur propria materia & forma.*

XII. *Quæ propinquitas inter materiam & formam requiritur in Matrimonio.*

XIII. *Sacramenta quæ in usu consistunt, constant rebus & verbis tanquam ex partibus intrinsicè constituentibus.*